

Det tør jeg heller ikke give mig i Lag med. Skulde jeg til at foretage en saadan Sletning, er jeg ikke sikker paa, at ikke en af de første blev Fru Thit Jensen, for jeg forstaar ikke, med hvilken Begrundelse vi her skal ofre 1 200 Kr. paa hendes Virksomhed. Jeg siger, jeg forstaar det ikke.

Naar jeg har draget de Forhold frem, er det, fordi den højtærede Minister ligesom har villet gøre Tilskuddene fra Statskassen afhængige af den sociale Stilling, og saa, siger jeg, er det berettiget, at man sammenligner andre med den Befolkingsklasse, som faar Tilskud til Udbredelse af Mergel og Gødningskalk. De Poster, jeg her har nævnt, vil beløbe sig til noget over 1 Mill. Kr., og jeg har nævnt dem for dermed at henstille til Ministeriet og til Finansudvalget, om man ikke, hvis man skønner, det er nødvendigt at spare, kunde finde Erstatning andre Steder for de 400 000 Kr., som man foreslaar Landbrugsministeriets Budget skaarer ned med.

Jeg skal i øvrigt ikke tale mere om Mergelspørgsmaalet; det er der jo talt saa meget om her, og man er heller ikke færdig med det. Man er ikke færdig med Udkørselen af Mergel, og det er i øvrigt noget, man maaske aldrig bliver færdig med. De Undersøgelser, der er foretaget i de sidste Aar i Jylland af ca. 150 ha, viser, at to Trediedele af Jordarealet er mergelfattige, er kalktrængende. Det ærede Medlem Hr. Knud Hansen var inde paa en Sammenligning mellem Smaaplantning og Mergling, hvorvidt Tilskud til Smaaplantning var mere nødvendige end Tilskud til Mergling, og han mente, at det var meget mere nødvendigt at give Tilskud til Smaaplantning, fordi, sagde han, Mergling gav Udbytte Aaret efter. Ja, det kan man jo sige, men saadan ligger det praktiske Forhold nu ikke alle Vegne. Vi har jo adskillige Selskaber med de flyttelige Mergelspor, hvor man laaner Kapital i 10 Aar, og saa faar man al Mergelen kørt ud paa een Gang, men enhver, der har Forstand paa praktisk Landbrug, vil vide, at man ikke kan køre al Mergelen ud et Aar. Man kan ikke af praktiske Grunde, men man har heller ikke Tid til det, og for nogle ligger det ogsaa saadan, at de har ingen Penge til at kunne faa det betalt. Og derfor er det nu ikke altid, fordi man har

faaet et saadant Mergellaan, som man skal betale, at man faar Frugterne af det at se; thi mange Steder ligger Mergelen i flere Aar, før man faar ført den ud paa Marken. Derfor synes jeg absolut, at Mergellaan er lige saa nødvendige som Laan til Smaaplantning. Smaaplantning er formaalt tjenlig, men det er dog maaske mere en Villiessag hos den enkelte, om han vil foretage den; men det, som jeg har fremført, er, at man kan fremme Produktionen ved at faa udbredt Kalk paa Jorden.

Der er maaske her et andet Spørgsmaal, man kan have sin Opmærksomhed henvendt paa, og det er det, om man ikke burde arbejde hen til, at man fik Ret til at ekspropriere Mergellejer. Thi der er for mig noget urimeligt i, at man fra Statens Side bevilger Tilskud til Mergling, og at saa en privat Mand, som nu tilfældigvis er Ejer af de Arealer, hvorunder der er Mergel, næsten kan have Lov til at bestemme Vilkaarene, og hvilken Pris han skal have for Mergelen. Derfor synes det mig ogsaa, at det er et Spørgsmaal, som er værd at overveje for den højtærede Minister, om man ikke bør have en Lov, der gav Ret til at ekspropriere de Mergellejer til en rimelig Betaling. Det forekommer mig, at det er et af de Spørgsmaal, hvorom man kan sige, at Almenvellet kræver det. Man vil maaske ikke lade sig overbevise af mig; men de, der har hørt det ærede Medlem Hr. Nørskovs Tale i Gaar, vil forstaa, at det er et Spørgsmaal, der har overordentlig stor Betydning for det hele Samfund, at man faar sine Jorder merglet for at faa dem kultiveret.

Jeg har hørt et Argument fremført imod, at man gav Tilskud til Mergling; jeg har hørt fremført, at derved bidrog man til at faa gjort Jorden dyrere, og derved skabtes vanskeligere Betingelser for de unge, der skulde stifte egne Hjem. Derved vil jeg sige, at hvis det var rigtigt, vilde jeg i allerhøjeste Grad være betænkelig. Men det kan jo ikke være rigtigt; for hvis den Tankegang var rigtigt, maatte vi jo arbejde paa at holde Jorden ukultiveret for derved at give let Adgang til den. Nej, vi skal helt andre Veje ud med Hensyn til at skaffe Adgang til Jorden; det skal ikke være ved at nedsætte Tilskuddet til Mergeltransport; der skal